

SB-0308

First Year B. Com. Examination

March / April – 2011

Mathematics for Statistics

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="F. Y. B. Com."/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Mathematics for Statistics"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="8"/>	Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>
Student's Signature	

(૨) સાંખ્યકીય કોષ્ટકો વિનંતી કરવાથી આપવામાં આવશે.

(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(૧) $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{\frac{1}{x^4} \cdot (x-4)}{\frac{1}{x^2} \cdot (\sqrt{x}-2)}$ ની કિંમત શોધો. ૧

(૨) જો $y = \frac{1}{5\sqrt{x}}$ હોય તો $\frac{dy}{dx} =$ ૧

(૩) $\frac{1}{x^{-1/2}}$ નું x પ્રત્યેનું સંકલન કરો. ૧

(૪) જો બે નિરપેક્ષ ઘટનાઓ A અને B ની સંભાવના સરખી હોય અને $P(A \cap B) = x$ હોય તો x શોધો. ૧

(૫) એક યદ્યચ્છ યલ x માટે પ્રચલિત સંકેત અનુસાર $E(x) = 2$ અને $\sum x^2 \cdot P(x) = 5$ હોય તો $V(x+5)$ ની કિંમત શોધો. ૧

(૬) દ્વિપદી યલ x માટે $P(x=0) = q^{10}$ હોય તો n શોધો. ૧

(૭) પૉયસન યલ x માટે સાબિત કરો કે $P(x=0) = \frac{1}{e^m}$ ૧

(૮) જો $x: N(\mu, \sigma^2)$ હોય અને $P\{-b < z < +b\} = 0.8904$ હોય તો b ની કિંમત શોધો. ૧

- (૯) શ્રેણી $7 + 11 + 15 + \dots$ નું કેટલામું પદ 403 થાય ? ૧
 (૧૦) બિંદુઓ (7, 2) અને (3, 1) વચ્ચેનું અંતર શોધો. ૧

૨ (અ) કિંમત શોધો :

(૧) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 - 5x^2 + 8x - 4}{x^3 - 3x^2 + 4}$ ૨

(૨) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^3 + 2^3 + \dots + n^3}{1^2 + 2^2 + \dots + n^2}$ ૨

(બ) (૧) જો $y = x^3 \cdot \log\left(\frac{1}{x}\right)$ હોય તો $\frac{dy}{dx}$ શોધો. ૨

(૨) જો $y = \left(\frac{x^2 + 10}{x}\right)^{10}$ હોય તો $\left(\frac{dy}{dx}\right)_{x=1}$ શોધો. ૨

(ક) (૧) કિંમત શોધો : $\int \left(3x^2 + 3^x + e^{x/3} + \frac{3}{x}\right) \cdot dx$ ૨

(૨) કિંમત શોધો : $\int_{-1}^0 (2x + x^2 - x^3) \cdot dx$ ૨

અથવા

૨ (અ) કિંમત શોધો :

(૧) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x} - 1}{\sqrt{1+x} - \sqrt{1-x}}$ ૨

(૨) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n + 3n^{-1}}{4n + 5n^{-1}}$

(બ) $y = 4x^3 - 18x^2 + 24x + 11$ ની અધિકતમ અને ન્યૂનતમ કિંમત મેળવો. ૪

(ક) કિંમત શોધો :

(૧) $\int \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right) \cdot dx$ ૨

(૨) $\int_1^2 (4-2x)(4-3x) \cdot dx$ ૨

૩ (અ) (૧) કિંમત શોધો : $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{2+3x} - \sqrt{2-5x}}{4x}$ ૨

(૨) જો $y = \frac{\log x}{x}$ હોય તો $\frac{d^2y}{dx^2}$ મેળવો. ૨

(૩) $\int \left(\frac{1}{x} + \sqrt{x} + e^x + 5x^3\right) \cdot dx$ શોધો. ૨

- (બ) સમાંતર શ્રેણી $4^3 + 5^3 + 6^3 + \dots + 20^3$ નો સરવાળો કરો. ૩
- (ક) ગુણોત્તર શ્રેણીનું ચોથું પદ $\frac{2}{27}$ અને 7મું પદ $\frac{2}{729}$ છે. તો તે શ્રેણી શોધો. ૩

અથવા

- ૩ (અ) (૧) કિંમત શોધો : $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{3}}{\sqrt{x+1} - 2}$ ૨
- (૨) જો $y = 2^{3x+7}$ હોય તો $\frac{dy}{dx}$ શોધો. ૨
- (૩) $\int_1^3 \frac{(x-2)}{(x+2)} \cdot dx$ શોધો. ૨

- (બ) $1^2 + 3^2 + 5^2 + \dots$ ના n માં પદ સુધીનો સરવાળો કરો. ૩
- (ક) સમાંતર શ્રેણીનું ત્રીજું પદ 8 અને 17મું પદ $\frac{51}{2}$ હોય તો 23મું પદ શોધો. ૩

- ૪ (અ) બિંદુઓ A (5, 13) અને B (1, 4)ને જોડતા રેખાખંડનું 2:3 ગુણોત્તરમાં વિભાજન કરતાં બિંદુના યામ મેળવો. ૩
- (બ) બિંદુઓ (6, 4) અને (2, 1)ને જોડતી સુરેખાનું સમીકરણ મેળવો. ૩
- (ક) (૧) નીચેના પદો સમજાવો : ૨
- (a) સાનુકુળ બનાવો.
- (b) શરતી સંભાવના.
- (૨) પતિ અને પત્ની બે જગા માટે એક જ પોસ્ટ માટેનું ઈન્ટરવ્યુ આપે છે. ૪
- પતિની પસંદ થવાની સંભાવના $\frac{1}{7}$ છે. અને પત્નીની પસંદ થવાની સંભાવના $\frac{1}{5}$ છે. તો
- (a) ફક્ત એક જ પસંદ થાય.
- (b) બંને પસંદ ન થવાની સંભાવના શોધો.

અથવા

- ૪ (અ) જો બે બિંદુઓ $(a, -5)$ અને $(2, a)$ વચ્ચેનું અંતર 13 હોય તો a ની કિંમત શોધો. ૩
- (બ) સુરેખાનું સમીકરણ $3x-5y+12=0$ માટે ઢાળ y -અક્ષ પરનું છેદન બિંદુ શોધો. ૩
- (ક) (૧) સંભાવનાનો સરવાળાનો પ્રમેય સાબિત કરો. ૪
- (૨) જો A અને B પરસ્પર નિવારક અને નિઃશેષ ઘટનાઓ હોય અને $10 \cdot P(A) = 3 \cdot P(B) = K$ હોય તો Kની કિંમત શોધો. ૨

- ૫ (અ) દ્વિપદી વિતરણનું સંભાવના ઘનત્વ વિધેય લખો. તેના ગુણધર્મો પણ જણાવો. ૪
- (બ) પ્રઘાત સર્જક વિધેયની વ્યાખ્યા આપો. ૨
- (ક) નીચે આપેલી માહિતી માટે મધ્યકથી માપેલ પ્રથમ ચાર કેન્દ્રીય પ્રઘાતોની કિંમત મેળવો :

x_j	0	1	2	3
$P(x_j)$	0.1	0.3	0.4	0.2

અથવા

- ૫ (અ) પોયસન વિતરણના ગુણધર્મો જણાવો. ૨
- (બ) એક દ્વિપદી ચલ x માટે જો $n = 5$ અને $P(x=2) : P(x=3) = 6 : 4$ હોય તો આ વિતરણ માટે મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન શોધો. ૪
- (ક) આપેલ કોષ્ટક માટે ૬
- (૧) $E(x-1)$
- (૨) $E(x^2+5)$
- (૩) $E(x+6)$ અને
- (૪) $V(x)$ શોધો.

ચલ x_i	-2	-1	0	1	2	3
સંભાવના $P(x_i)$	0.1	K	0.2	2K	0.3	K

- ૬ (અ) પ્રમાણ્ય વિતરણનું સંભાવના ઘનત્વ વિધેય જણાવી વિતરણના ગુણધર્મો જણાવો. ૪
- (બ) નીચે આપેલી માહિતી માટે પોયસન વિતરણનું વિધેય મેળવો અને અપેક્ષિત આવૃત્તિઓ શોધો. ($e^{-0.9} = 0.41$ લો) ૪

$x:$	0	1	2	3	4
$f:$	42	36	14	6	2

- (ક) જો $x:N(150,400)$ હોય અને ૪
- (i) $P(160 \leq x \leq K_1) = 0.2277$ અને
- (ii) $P(x \leq K_2) = 0.0968$ હોય તો K_1 અને K_2 ની કિંમત શોધો.

અથવા

- ૬ (અ) અસતત વિતરણ માટે પ્રઘાતવિધેય મેળવો ૪
- (બ) યદ્યચ્છ ચલ x દ્વિપદી વિતરણને અનુસરે છે. જેનો મધ્યક = 4 છે. જો ૪
- $12 \cdot P(x=0) = P(x=1)$ હોય તો વિતરણ શોધો.
- (ક) એક પ્રમાણ્ય વિતરણની 31% કિંમતો 45 કરતાં ઓછી અને 8% કિંમતો ૪
- 64 કરતાં વધુ છે. તો મધ્યક અને પ્રમાણિત વિચલન શોધો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the Instruction no. 1 of page no. 1.
- (2) Statistical tables will be supplied on request.
- (3) Figures to the **right** indicate **full** marks of the questions.

1 Answer the following questions :

- (1) Evaluate : $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{\frac{1}{x^4} \cdot (x-4)}{\frac{1}{x^2} \cdot (\sqrt{x}-2)}$ 1
- (2) If $y = \frac{1}{5\sqrt{x}}$ then find $\frac{dy}{dx}$ 1
- (3) Find out the integration of $\frac{1}{x^{-1/2}}$ with respect to x . 1
- (4) If A and B are independent and equally likely events 1
- and $P(A \cap B) = x$ then find x .
- (5) For a random variable x , in an usual notation $E(x) = 2$ 1
- and $\sum x^2 \cdot P(x) = 5$ then find $V(x+5)$.
- (6) For a binomial variate x , if $P(x=0) = q^{10}$ then find n . 1
- (7) For the Poisson variate prove that $P(x=0) = \frac{1}{e^m}$ 1
- (8) If $x:N(\mu, \sigma^2)$ and $P\{-b \leq z \leq +b\} = 0.8904$ then find the 1
- value of b .
- (9) Which term of the series $7 + 11 + 15 + \dots$ is 403 ? 1
- (10) Find the distance between the points (7, 2) and (3, 1). 1

2 (a) Evaluate :

(1) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 - 5x^2 + 8x - 4}{x^3 - 3x^2 + 4}$ 2

(2) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1^3 + 2^3 + \dots + n^3}{1^2 + 2^2 + \dots + n^2}$ 2

(b) (1) If $y = x^3 \cdot \log\left(\frac{1}{x}\right)$ then find $\frac{dy}{dx}$. 2

(2) If $y = \left(\frac{x^2 + 10}{x}\right)^{10}$ then find $\left(\frac{dy}{dx}\right)_{x=1}$. 2

(c) (1) Evaluate : $\int \left(3x^2 + 3^x + e^{\frac{x}{3}} + \frac{3}{x}\right) \cdot dx$ 2

(2) Evaluate : $\int_{-1}^0 (2x + x^2 - x^3) \cdot dx$ 2

OR

2 (a) Evaluate :

(1) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x} - 1}{\sqrt{1+x} - \sqrt{1-x}}$ 2

(2) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n + 3n^{-1}}{4n + 5n^{-1}}$ 2

(b) Find maximum and minimum values of the function $y = 4x^3 - 18x^2 + 24x + 11$. 4

(c) Evaluate :

(1) $\int \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}\right) \cdot dx$ 2

(2) $\int_1^2 (4-2x)(4-3x) \cdot dx$ 2

3 (a) (1) Evaluate : $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{2+3x} - \sqrt{2-5x}}{4x}$ 2

(2) If $y = \frac{\log x}{x}$, then find $\frac{d^2y}{dx^2}$ 2

(3) Evaluate : $\int \left(\frac{1}{x} + \sqrt{x} + e^x + 5x^3\right) \cdot dx$ 2

(b) Sum of the arithmetic series $4^3 + 5^3 + 6^3 + \dots + 20^3$. 3

- (c) The fourth term of the Geometric series is $\frac{2}{27}$ and 7th term is $\frac{2}{729}$ Find the series. 3

OR

3 (a) (1) Evaluate : $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{3}}{\sqrt{x+1} - 2}$ 2

(2) If $y = 2^{3x+7}$ Then find $\frac{dy}{dx}$. 2

(3) Evaluate : $\int_1^3 \frac{(x-2)}{(x+2)} \cdot dx$. 2

- (b) Sum the series $1^2 + 3^2 + 5^2 + \dots$ up to nth term. 3

- (c) The third term of an arithmetic progression is 8 3
and the 17th term is $\frac{51}{2}$ Find the 23rd term.

- 4 (a) Find a point which divides the line joining A(5, 13) and B(1,4) in the ratio 2:3. 3

- (b) Find the equation of line joining points(6, 4) and (2, 1). 3

- (c) (1) Explain the following terms : 2
(a) Favourable events
(b) Conditional probability.

- (2) A husband and wife appear in an interview for two vacancies in the same post. The probability of husband's selection is $\frac{1}{7}$ and that of wife's selection is $\frac{1}{5}$. What is the probability that

- (a) One of them will be selected,
(b) Neither of them will be selected ?

OR

- 4 (a) If the distance between (a,-5) and (2,a) is 13 , then find the value of a 3

- (b) Find the slope and intercept on Y-axis of the line $3x - 5y + 12 = 0$. 3

- (c) (1) Prove the addition theorem of probability. 4
(2) If A and B are mutually exclusive and exhaustive cases and $10.P(A) = 3.P(B) = K$ then find K.

- 5 (a) Write the probability density function of binomial distribution. Also state its properties. 4

- (b) Define moment generating function. 2
 (c) Find the first four moments about mean from the following data : 6

x_i	0	1	2	3
$P(x_i)$	0.1	0.3	0.4	0.2

OR

- 5 (a) State the properties of poisson distribution 2
 (b) For a binomial variate x , if $n=s$ and $p(x=2) : p(x=3)=6:4$ then obtain the mean and standard deviation for this distribution. 4
 (c) Find : 6
 (1) $E(x-1)$
 (2) $E(x^2+5)$
 (3) $E(x+6)$ and
 (4) $V(x)$ for the following data :

Variate x_i	-2	-1	0	1	2	3
Probability $P(x_i)$	0.1	K	0.2	2K	0.3	K

- 6 (a) State the probability density function and properties of normal distribution. 4
 (b) Fit a Poisson distribution to the following given data and find expected frequencies : ($e^{-0.9} = 0.41$) 4

$x:$	0	1	2	3	4
$f:$	42	36	14	6	2

- (c) If $x:N(150,400)$ and 4
 (i) $P(160 \leq x \leq K_1) = 0.2277$ and
 (ii) $P(x \leq K_2) = 0.0968$ then find the value of K_1 and K_2 .

OR

- 6 (a) Find moment generating function for discrete frequency distribution. 4
 (b) Random variate x follows binomial distribution with mean=4. If $12 \cdot P(x=0) = P(x=1)$, the find variance of it. 4
 (c) In a normal distribution 31 % of the items are under 45 and 8% are over 64. Find the mean and standard deviation of normal distribution. 4